

De regio als het nieuwe lokaal?

Drs. Bart de Laat, maart 2023

Op 1 januari 2006 begon ik in de Volkshuisvesting. Als woonconsulent in Tilburg, zo kreeg ik te horen, was ik verantwoordelijk voor 'de leefbaarheid in de wijk'. Het werd mij gaandeweg duidelijk dat er ook op stedelijk niveau afspraken waren over die inzet 'in de wijk'. In Tilburg werkten we onder de vlag van toen nog 'het Tilburgs Akkoord'. Het idee was helder: laten we als lokale partners op stedelijk niveau afspreken wat nodig is om op wijkniveau het verschil te maken.

In 2015 kwam de nieuwe Woningwet, waarin de verplichting was opgenomen om op *lokaal* niveau 'prestatieafspraken' te maken. Met gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties als volwaardig partner. In Tilburg en ook in Breda hadden we deze gewoonte al, maar het was interessant te zien dat afspraken op lokaal niveau opeens in de wet verankerd werden. Inmiddels zijn we 8 jaar verder.

Er is een wooncrisis, een klimaatcrisis, een stikstofcrisis en ga zo maar door. Minister Hugo de Jonge heeft onder de vlag van een Nationale Woon- en Bouwagenda een reeks programma's gelanceerd, zoals het programma 'Woningbouw', het programma 'Een thuis voor iedereen' en het programma 'Verduurzaming gebouwde omgeving'. Nationale doelen worden omgezet in provinciale taakstellingen en regionale woondeals.

Regionale woondeals? Inderdaad, met het versterken van de regio, doet de regio zijn intrede. Waar jarenlang de lokale afspraken leidend waren, wordt het belang van de regio de laatste tijd steeds groter. De regio als het nieuwe lokaal.

Ik heb het de laatste tijd vanaf de voorste rij meegemaakt. Voor de huisvesting van aandachtsgroepen is in Breda en omgeving een *regionale* overeenkomst in de maak en er moeten *regionale* woonzorgvisies komen. Voor het versnellen van de woningbouw, heb

ik meegewerkt aan de Woondeal *regio* Breda Tilburg. De geschillencommissie Breda is vorig jaar uitgebreid naar de *regio*. Het onderwerp ondermijning en veiligheid is door corporaties in Brabant opgepakt, en wel in het *regionale* samenwerkingsverband Lente. Het hennepconvenant dat ooit begon op lokaal niveau in Tilburg en Breda, is inmiddels een convenant voor de *regio* Zeeland / West Brabant. En in het kader van verduurzaming wordt gesproken over *wijk*uitvoeringsplannen, maar de businesscase voor de uitrol van de stadsverwarming wordt toch echt op *regionaal* niveau beoordeeld.

Enfin, de regio als het nieuwe lokaal. Ik bedoel natuurlijk lokaal als in 'stad of dorp'. Maar terwijl ik dat intik, krijg ik associaties met die andere betekenis, als in 'klaslokaal'. Als daar één ding van belang is, is het wel dat er duidelijke afspraken zijn. Wie is aan het woord? Hoe lang duurt de les? Wat gaan we behandelen vandaag? Het is juist deze duidelijkheid die op dit moment soms nog ontbreekt in regionale samenwerkingsverbanden.

FRAEY

Mijn beeld is dat de aanpak bij organisatienetwerken heel helpend kan zijn. Bij organisatienetwerken is de maatschappelijk prestatie afhankelijk van ieders individuele bijdrage én van de *kwaliteit van de samenwerking*. Voordat je iets kunt vinden van de kwaliteit van de samenwerking, moet volstrekt helder zijn waarom je überhaupt samenwerkt: wat is het doel? Het zeer scherp formuleren van het doel lijkt eenvoudig, maar kan best uitdagend zijn. Is het doel helder, zorg er dan voor dat de governance aansluit bij de complexiteit van de opgave. Daarbij geldt over het algemeen: niet moeilijk doen als het makkelijk kan. Anders geformuleerd: vraagt de opgave echt om regionale samenwerking of kan dit ook lokaal georganiseerd worden? Is het doel helder en de 'organisatie' ingericht, dan start de volgende uitdaging: hard werken én geduld. Want werken in een organisatienetwerk begint vaak pas te renderen na 2 jaar.

De regio als het nieuwe lokaal? Bezint eer ge begint.

Meepraten

Herken je de regio als het nieuwe lokaal? In welke regionale samenwerkingsverbanden ben jij actief? Wat zijn je ervaringen? We gaan er graag met je over in gesprek!

FRAEY – Partners in Publieke Waarde bouwt en begeleidt regionale allianties met provincies gemeenten, corporaties en andere maatschappelijke partners.

Drs. Bart de Laat
senior adviseur
FRAEY – Partners in Publieke Waarde
T: 06-51556797
E: delaat@fraey.nl
I: www.fraey.nl